

درس دهم

فصل شکوفایی

مفعول
 مجاز از دوران پس از انقلاب استعاره از امید شکوفایی
 ۱. دیروز اگر سوخت ای دوست غم بگر و بار من و تو
 مجاز از دوران قبل از انقلاب استعاره استعاره از حاصل زندگی استعاره از کشور
 واج ارایی در آن جا در آن پرزخ سرد در کوچ پای غم و درد
 استعاره و نماد از محیط پراز ظلم قبل انقلاب تشبیه
 واج ارایی در دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن دلخ [بود]
 مجاز از دوران قبل جناس ناقص کنایه از اندوه فراوان
 از انقلاب واج ارایی غ غرق غباریم و غربت با من یا سمت باران
 استعاره
 ۵. این فصل فصل من و توست فصل سلوفا نی ما
 مجاز از دوران
 این فصل: مجاز از دوران انقلاب
 تشخیص
 استعاره از زیبایی
 های انقلاب تشخیص
 حذف است به قرینه لفظی از
 آخر مصرع ها در بیت ۵
 تشبیه
 حذف معنوی (است)
 دشت استعلاوه از کشور
 پس از انقلاب
 قصد جمیاد است اینجا در انتظار من و تو
 تشخیص
 استعاره از بخش انقلاب
 بر خیز با گل بجوایم اینک بهار من و تو
 استعاره از دوران انقلاب

در باغ می ماند ای دوست، گل یادگار من و تو
 استعاره از کشور
 من می روم سوی دریا، جای قسار من و تو
 استعاره از
 انقلاب‌جویی به خانه خورشید، سلمان هراتی

مراعات نظیر
 با این نسیم سحرخیز، بر خیز اگر جان سپردیم
 استعاره از فضای آگاهی بخشی انقلاب
 چون رود امیدوارم بی تابم و بی قسارم
 تشبیه به
 وجه شبه برای تشبیه
 خودش به رود
 مشبیه من
 مراعات با دریا

کارگاه متن پژوهی

قلمرو زبانی

- ۱ در متن درس، واژه‌ای بیابید که هم آوای آن در زبان فارسی وجود دارد؟ غربت که هم آوای آن قربت است
- ۲ انواع «و» (ربط، عطف) را در بیت آخر مشخص کنید. و در مصرع اول ربط در مصرع دوم عطف
- ۳ در متن درس، کدام گروه‌های اسمی، در نقش «مفعول» به کار رفته‌اند؟ برگ و بار من و تو چه غیر از شب

قلمرو ادبی

منتظر بودن جویبار و خواندن گل تشخیص. آینه داری خورشید و چون رود بی تاب و بی قرار بودن تشبیه

- ۱ در متن درس، برای کاربرد هریک از آرایه‌های «تشخیص» و «تشبیه» دو نمونه بیابید.
- ۲ در بیت زیر، «برزخ سرد» و «شب» نماد چه مفاهیمی هستند؟
آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو؟
نماد محیط پر از ظلم پیش از انقلاب شب نماد ظلم و ستم

قلمرو فکری

- ۱ مقصود نهایی شاعر از مصرع دوم بیت زیر چیست؟ پیوستن به جریان انقلاب
چون رود امیدوارم، بی تابم و بی قرارم من می‌روم سوی دریا جای قرار من و تو
- ۲ توضیح دهید بیت زیر با فصل ادبیات انقلاب اسلامی چه مناسبت و پیوندی دارد؟
دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ امروز خورشید در دشت، آینه‌دار من و تو
- ۳ درباره ارتباط موضوعی هریک از سروده‌های زیر با متن درس توضیح دهید.
در این سروده، متن درس به جاودانگی نیکی پاک و زیبایی اشاره شده است با بیت ۶
الف) ز خورشید و از آب و از باد و خاک نگردد تبه نام و گفتار پاک فردوسی
ب) ای منتظر، مرغ غمین در آشیانه! / من گل به دست می‌دهم، من آب و دانه /... می‌کارم
در چشم‌ها گل نقش امید / می‌بارم بر دیده‌ها باران خورشید.

در این سروده و بیت ۳ به ترک اندوه و امید بخشی اشاره شده است سیاوش کسرایی

- ۴
۲- آن چه در فصل انقلاب اسلامی مطرح می‌شود بیان تغییراتی است که با روی دادن انقلاب ایجاد می‌شود در این بیت نیز شاعر می‌گوید یا آمدن انقلاب غم و اندوه از میان رفت و امید و انگیزه در میان مردم ایجاد شد